

એપેન્ડીક્સ શું છે? ક્યાં આવેલ છે?

એપેન્ડીક્સને નાના અને મોટા આંતરડાના જોડાણ પાસે આવેલ આંતરડાનો જ એક ભાગ છે. માણસના શરીરમાં એપેન્ડીક્સનું કોઈ ચોક્કસ કામ નથી.

લેપ્રોસ્કોપીક એપેન્ડીસેક્ટોમી એટલે શું?

એપેન્ડીક્સનો સોજો એ એક સામાન્ય રોગ છે. દર ૨૦૦૦ માણસે એક માણસને જીવનમાં એક વખત એપેન્ડીક્સનો સોજો તથા દુઃખાવો થાય છે. ઓપરેશન કરી અને એપેન્ડીક્સને કાઢવાથી જ આ રોગ મટાડી શકાય છે. વર્ષોથી આ ઓપરેશન જમણીબાજુના પેટ પર કાપો મૂકીને કરવામાં આવે છે.

આજ ઓપરેશન દૂરબીનથી કરવામાં, પેટ ઉપર ૧/૨ થી ૧ સે.મી.ના ત્રણ નાના ચેકા મૂકી પેટના અંધરના આંતરડા તથા એપેન્ડીક્સને ટી.વી. મોનીટર પર જોઈને કરી શકાય છે.

લેપ્રોસ્કોપીના ફાયદા:

- દૂરબીનથી ઓપરેશન કરવાનો મુખ્ય ફાયદો પેટના દુઃખાવાના ચોક્કસ કારણનું નિદાન કરવાનો છે. પેટના અંધરના બધા અંગો નજીકથી મોટા અને વધુ સ્પષ્ટતાથી જોઈ શકાય છે જેને આધારે દર્દીના દુઃખાવા માટેનું ચોક્કસ કારણ એપેન્ડીક્સનો સોજો અથવા અન્ય રોગ છે તે ચોક્કસપણે નિદાન કરી યોગ્ય ઓપરેશન કરવામાં આવે છે.
- ઓપરેશનનું પરિણામ કયા પ્રકારનું ઓપરેશન કરેલ છે તેમજ દર્દીની સંપૂર્ણ તંદુરસ્તી કેવી છે તેના ઉપર નિર્ભર છે.
- ઓપરેશનના ચેકા નાના હોવાથી ઓપરેશન બાદ દુઃખાવો ઓછો રહે છે.
- હોસ્પિટલમાં રહેવાનો સમય ઓછો થાય છે.
- આંતરડાનું કામ જલદીથી ચાલુ થાય છે જેથી ખોરાક, પાણી વગેરે જલદીથી લઈ શકાય છે.
- ઓપરેશન પછી દર્દી કામ પર વહેલા જઈ શકે છે.
- ચેકા નાના હોવાથી ઘા રૂઝીયા પછી સારું સર્જરીનું રીઝલ્ટ મળે છે.

દરેક દર્દીને દૂરબીનથી ઓપરેશન કરી શકાય છે?

દૂરબીનથી ઓપરેશન કરવાનું ચોક્કસ ફાયદાકારક છે પરંતુ દરેક દર્દીને આ ઓપરેશન શક્ય બને એવું નથી. સામાન્ય રીતે એપેન્ડીક્સના સોજાની શરૂઆતના સમયમાં ચોક્કસ આ ઓપરેશન ફાયદાકારક છે પરંતુ જે દર્દીનું એપેન્ડીક્સ ફાટી થયેલ હોય, જેના કારણે આંતરડા ચોંટી ગયા હોય અથવા પડની ગાંઠ બની ગયેલ હોય તેવા દર્દીમાં દૂરબીનથી ઓપરેશન કરવાનું ક્યારેક વધારે મુશ્કેલ બની શકે તેથી આવા સંજોગોમાં ચેકો મૂકીને ઓપરેશન કરવું કયોરક વધુ હિતાવહ હોય છે.

લેપ્રોસ્કોપી એપેન્ડીસેક્ટમી કેવી રીતે કરવામાં આવે છે?

લેપ્રોસ્કોપી અને (Open) આ શબ્દો દર્દીના પેટમાં દાખલ થવાના અને એપેન્ડીક્સ સુધી પહોંચવાના રસ્તાનો નિર્દેશ કરે છે. મૂળ ઓપરેશન બંને પદ્ધતિમાં સરખું હોય છે.

સામાન્ય રીતે ડુંટી પાસે એક નળી મૂકી પેટમાં CO2 ગેસ ભરવામાં આવે છે જેથી આંતરડા અને પેટની દિવાલ વચ્ચે ઓપરેશન માટે યોગ્ય જગ્યા બને છે. ત્યારબાદ નળીમાંથી વીડીયો કેમેરા મૂકવામાં આવે છે જે પેટના અંધરના અંગોને ટી.વી. પર સ્પષ્ટ, નજીકથી તથા મોટા બતાવે છે. ત્યારબાદ અન્ય બે અથવા ત્રણ નળી મૂકી તેમાંથી લાંબા સાધનો વાપરી ઓપરેશન પૂરું કરવામાં આવે છે. વધારે ચેપવાળા દર્દી માટે જરૂર પડે બગાડ માટેની નળી મૂકવામાં આવે છે જે રજા આપતાં પહેલાં કાઢી લેવામાં આવે છે.

લેપ્રોસ્કોપીથી ઓપરેશન શક્યના હોય ત્યારે શું?

થોડાંક દર્દીમાં દૂરબીનથી ઓપરેશન કરવામાં મુશ્કેલી પડતી હોય જેમ કે આંતરડા સોજાવાળા હોવાથી સાધન વડે પકડવામાં જોખમ હોય અથવા એપેન્ડીક્સની આજુબાજુ ગાંઠ થયેલ હોય ત્યારે દર્દીના હિતમાં ચેકો મૂકીને ઓપરેશન પુરું કરવામાં આવે છે. ચેકો મૂકવાની પ્રક્રિયાએ સર્જનના અનુભવને આધારે, દર્દીના હિતમાં લેવયેલ પુષ્ટ નિર્ણય છે.

ઓપરેશન પછીનો સમય સામાન્ય રીતે કેવો હોય છે?

ઓપરેશન પછી ડોક્ટરની સલાહ પર ધ્યાન આપવું જરૂરી છે. દર્દીને ઝડપથી સાડું લાગે છે તેમ છતાં યાદ રાખવું જરૂરી છે કે શરીરને રૂઝ આવવા માટે સમય લાગે છે.

ઓપરેશન પછી દર્દીને બીજા દિવસથી ઉઠવા, બેસવા અને ચાલવા માટે હિંમત આપવામાં આવે છે. જે ઝડપથી સારા થવા માટે જરૂરી છે.

સામાન્ય રીતે દર્દી એક અઠવાડિયામાં રોજબરોજની પ્રવૃત્તિમાં જોડાઈ શકે છે.

ક્યાં થઈ શકે છે?

સામાન્ય રીતે દરેક ઓપરેશનમાં થોડું ઘણું જોખમ રહેલ હોય છે જે લેપ્રોસ્કોપી અથવા ઓપન ઓપરેશન બંનેમાં સામાન્ય હોય છે જેમ કે,

- લોહી નીકળવું.
- ચેપ લાગવો.
- આસપાસના અવયવો જેવાં કે પેશાબની નળી અથવા આંતરડાની ઈજા થવી.
- ફેફસાંનો સોજો.

ડોક્ટરનો સંપર્ક ક્યારે કરવો?

નીચે જણાવેલ પરિસ્થિતિમાંથી કોઈપણ તકલીફ થાય તો તાત્કાલીક આપના ડોક્ટરનો સંપર્ક કરવો.

- (૧) વધારે પ્રમાણમાં પેટમાં દુઃખાવો થવો
 - (૨) તાવ ૧૦૧ થી વધુ આવવો
 - (૩) વધુ પ્રમાણમાં લોહી વહી જવું
 - (૪) પેટમાં સોજો આવી જવો
 - (૫) ઉલટી અને પેટમાં દુઃખાવાનું ચાલુ જ રહેવું
 - (૬) બહુ ઠંડી લાગવી, ખાંસી થવી અને શ્વાસ લેવામાં તકલીફ થવી
 - (૭) ઓપરેશનના ચીરામાંથી પડ/પ્રવાહી નીકળવું
 - (૮) તમે પ્રવાહી/ખોરાક વધુ પ્રમાણમાં ન લઈ શકો
- આ વિષય પર વધુ માહિતી માટે આપના ડોક્ટરનો સંપર્ક સાધવો.

લેપ્રોસ્કોપી પધ્ધતિથી એપેન્ડીકસનું ઓપરેશન

હરિભક્ત સર્જિકલ હોસ્પિટલ

૫૦૮, સંગીતા કોમ્પ્લેક્સ, ડૉક્ટર હાઉસ સામે, પરીમલ કોર્સીંગ
પાસે, અમદાવાદ- ૬.
ફોન: ૨૬૪૬ ૧૧૮૬, ૨૬૪૬ ૨૨૮૬